

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 22Co/30/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8716202274
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Kandriková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8716202274.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Kandrikovej a členov senátu JUDr. Daniely Babinovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobcu: Wüstenrot stavebná sporiteľňa, a.s., Grösslingova 77, 824 68 Bratislava, IČO: 31 351 026, zastúpeného: Mgr. Miroslav Vilím, advokát, Michalská 9, 811 01 Bratislava proti žalovanej: H. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXXX/XX, XXX XX V. - Q., o zaplatenie 10.532,41 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k. 9C/71/2016-449 zo dňa 31.08.2021, takto jednodhlasne

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 10.532,41 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.752,41 eura od 28.11.2015 do 07.01.2016 a zo sumy 10.532,41 eura od 08.01.2016 do zaplatenia s tým, že povoľuje žalovanej pravidelné splátky po 50 eur mesačne v poradí splácania istina a príslušenstvo splatných vždy do 25. dňa každého mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do úplného splatenia s tým, že nezaplatením čo i len jednej mesačnej splátky sa stáva splatným celý dlh a v prevyšujúcej časti rozsudok vo výroku I. mení tak, že žalobu zamietá.

II. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch II., III., IV. a V.

III. Stranám sporu náhradu trov celého konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

„I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi 10.532,41 eur, úrok vo výške 6,99 % ročne zo sumy 10.752,41 eur od 28.11.2015 do 07.01.2016 vo výške 85,56 eur a zo sumy 10.532,41 eur od 08.01.2016 do 01.07.2024, úroky z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.752,41 eur od 28.11.2015 do 07.01.2016 vo výške 61,20 eur a zo sumy 10.532,41 eur od 08.01.2016 do zaplatenia s tým, že p o v o ľ u je žalovanej pravidelné splátky po 50,- eur mesačne v poradí splácania istina a príslušenstvo splatných vždy do 25. dňa každého mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do úplného splatenia. Nezaplatením čo i len jednej mesačnej splátky sa stáva splatným celý dlh.

II. V prevyšujúcej časti súd žalobu z a m i e t a .

III. Súd určuje, že zmluvná podmienka uvedená v článku III. bod 3, druhá veta, úverovej zmluvy č. XXXXXXXX/XXXX zo dňa 25.02.2015 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou v znení: „V prípade, že klient súhlasí s poistením na krytie úverovej pohľadávky pre prípad smrti podľa čl. VII. tejto zmluvy, zvyšuje sa mesačná splátka medziúveru o konštantný príplatok na poistenie uvedený v čl. VII. ods. 4 tejto zmluvy a tento konštantný príplatok sa stáva súčasťou splátky medziúveru.“, je neprijateľná.

IV. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v článku VII. bod 1 úverovej zmluvy č. XXXXXXXX/XXXX zo dňa 25.02.2015 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou v znení: „Klient v súlade

s VOPF súhlasí s poistením na krytie úverovej pohľadávky pre prípad smrti prostredníctvom Zmluvy o hromadnom poistení, uzatvorenej medzi stavebnou sporiteľňou a Wüstenrot poisťovňou, a. s.. (ďalej len „poisťovňa“), je neprijateľná.

V. Súd u r č u j e , že zmluvná podmienka uvedená v článku X. bod 1 písm. a) a b) úverovej zmluvy č. XXXXXXXX/XXXX zo dňa 25.02.2015 uzatvorenej medzi žalobcom a žalovanou v znení: „Klient prehlasuje, že: a) osobne prevzal VOPF, oboznámil sa a súhlasí so znením VOPF. Klient zároveň berie na vedomie, že stavebná sporiteľňa je oprávnená vykonávať jednostranné zmeny VOPF v dôsledku zmien legislatívneho, ekonomického, podnikateľského alebo technického prostredia alebo zmien parametrov bankového obchodu. Oznamenie o zmenách VOPF je klientovi k dispozícii na obchodných miestach stavebnej sporiteľne a na jej internetovej stránke; b) osobne prevzal aktuálne platný Sadzobník poplatkov stavebnej sporiteľne, ktorý obsahuje všetky informácie o odplatách vyžadovaných stavebnou sporiteľňou ako bankou od klienta, ktoré súvisia so zmluvou o obchode podľa § 37 ods. 2 Zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o bankách“), a to údaje o všetkých výdavkoch spojených s uzavretím zmluvy o obchode a údaje o všetkých výdavkoch súvisiacich so zmluvou o obchode vyžadované od jeho osoby ako od klienta počas trvania zmluvného vzťahu.“, je neprijateľná .

VI. Súd sporovým stranám náhradu trov konania n e p r i z n á v a .“

2. V odôvodnení súd prvej inštancie konštatoval, že v danom prípade je nepochybné, že žalobca uzavrel so žalovanou „spotrebiteľskú zmluvu o medziúvere a následnom stavebnom úvere“, t.j. jeden z druhov úverovej zmluvy. Žalovaná v danom prípade vystupovala ako fyzická osoba, ktorá úverom zabezpečovala svoje potreby, teda ako spotrebiteľ, kým žalobca pri poskytovaní úveru vystupoval v rámci svojej podnikateľskej činnosti, teda ako dodávateľ. Poukázal na závery súdu druhej inštancie, ktorého právnym názorom je súd prvej inštancie viazaný, že v tomto prípade sa nejedná o spotrebiteľský úver s poukazom na § 1 ods. 3 písm. d) ZoSÚ v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy, ale o štandardnú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu, na ktorú je nutné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách. Vzhľadom na uvedené nie je možné aplikovať sankciu bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého spotrebiteľského úveru v zmysle ZoSÚ.

Uviedol, že pokiaľ ide o prehlásenie spotrebiteľa v čl. X. bod 1 písm. a) a b), že sa oboznámil s VOPF a sadzobníkom poplatkov - de facto prenáša na spotrebiteľa dôkazné bremeno v otázke skutočného a riadneho oboznámenia sa s obchodnými podmienkami, sadzobníkom poplatkov a informáciami o poistení. Práve skryté prenesenie dôkazného bremena má pre spotrebiteľa neprijateľný účinok vo vzťahu k potenciálnemu uplatneniu jeho práv na súde a u iných štátnych orgánov, keďže spotrebiteľ už len v dôsledku predmetnej zmluvnej podmienky môže byť odrazený od prípadného podania podnetov alebo návrhov štátnym orgánom. Ďalej poukázal na čl. III bod 3., podľa ktorého „v prípade, že klient súhlasí s poistením na krytie úverovej pohľadávky pre prípad smrti podľa čl. VII. tejto zmluvy, zvyšuje sa mesačná splátka medziúveru o konštantný príplatok na poistenie uvedený v čl. VII. ods. 4 tejto zmluvy a tento konštantný príplatok sa stáva súčasťou splátky medziúveru. Zároveň v čl. VII - Poistenie pre prípad smrti je v bode 1. uvedené, že „klient v súlade s VOPF súhlasí s poistením na krytie úverovej pohľadávky pre prípad smrti prostredníctvom Zmluvy o hromadnom poistení, uzatvorenej medzi stavebnou sporiteľňou a Wüstenrot poisťovňou, a. s.“. K týmto zmluvným podmienkam súd prvej inštancie konštatoval, že je tu očividná snaha žalobcu vyvolať formálne dojem, že žalovaná sa mohla rozhodnúť, či súhlasí s poistením. Táto zmluva ďalej neinformuje riadne o podmienkach poistenia v rozsahu, ktorý musí obsahovať poistná zmluva. Ustanovenie prenáša na spotrebiteľa dôkazné bremeno, že sa oboznámil so zmluvou o hromadnom poistení medzi bankou a poisťovňou. Taktiež poisťovňu vyberá veriteľ. Uvedené zmluvné podmienky zakladajú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Preto ich určil za neprijateľné a uviedol to vo výroku rozsudku podľa § 298 ods. 2 Civilného sporového poriadku. Dospel k záveru, že platnosť úverovej zmluvy ako celku je možná aj vzhľadom na existenciu uvedených neprijateľných zmluvných podmienok, nakoľko vzhľadom na predmet a povahu úverovej zmluvy (stavebný úver, pri ktorom sú poskytnuté finančné prostriedky účelovo viazané) nedosahujú taký stupeň intenzity, aby spôsobili neplatnosť zmluvy.

Súd prvej inštancie sa ďalej zaoberal ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Zistil, že žalobca listom zo dňa 27.11.2015 využil svoje právo podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka a požiadal žalovanú o okamžité splatenie celého zostatku úveru v celkovej výške 10.752 eur. Z obsahu spisu vyplýva aj to, že tomuto listu predchádzala výzva žalobcu zo dňa 25.09.2015 (č.l. 38 spisu), v ktorej žalobca vyzval žalovanú na úhradu nedoplatku vo výške 253,36 eur, úrokov z omeškania 4,86 eur, poplatku za upomienku vo výške 20 eur a splátku za mesiac október 2015 65,80 eura najneskôr do 15.10.2015. V

ďalšom texte žalobca upozornil žalovanú, že v prípade nerešpektovania tejto výzvy v súlade so Zmluvou ako aj v súlade s § 12 ods. 2 Všeobecných obchodných podmienok pre sporenie je oprávnený žiadať o okamžité splatenie zostatku úveru v predpokladanej výške 10.627,27 eura. Žalobca predložil v zmysle rozhodnutia súdu druhej inštancie dôkazy o tom, že predmetná výzva zo dňa 25.09.2015 (č.l. 360) bola žalovanej doručená dňa 30.09.2015 (č.l. 362), čím žalobca preukázal, že boli splnené všetky podmienky na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, preto v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka tento úkon neodporuje zákonu a súd zaviazal žalovanú na zaplatenie nesplatenej časti úveru s príslušenstvom.

Vykonaným dokazovaním mal súd prvej inštancie preukázaný dlh žalovanej v celkovej sume 10.532,41 eura s prísl.. Preto zaviazal žalovanú na zaplatenie uvedenej sumy spolu s úrokmi z dlžnej úverovej istiny vo výške 6,99 % ročne zo sumy 10.752,41 eura za obdobie od 28.11.2015 do 07.01.2016 vo výške 85,56 eur a zo sumy 10.532,41 eura od 08.01.2016 do 01.07.2024 (v zmysle citovaného rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020), t.j. do dátumu pridelenia cieľovej sumy (článok I. bod 2 a článok III. bod 3) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (žalobca si uplatnil úroky do zaplatenia). Zároveň zaviazal žalovanú na zaplatenie zákonných úrokov z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.752,41 eura za obdobie od 28.11.2015 do 07.01.2016 vo výške 61,20 eur a zo sumy 10.532,41 eur od 08.01.2016 do zaplatenia.

Vzhľadom na povahu prejednávanej veci, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovanej a jej osobné pomery, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania, súd prvej inštancie určil, že predmetné peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach vo výške 50 eur, ktorých výšku a podmienky splatnosti určil vo výroku rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

3. O trovách konania v danej veci súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s § 257 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) Súd prvej inštancie vyhodnotil ako dôvody hodné osobitného zreteľa sumárne sociálny a ekonomický status žalovanej, existenciu neprijateľných zmluvných podmienok určených vo výroku, ktoré nedosahovali takú intenzitu, aby spôsobili neplatosť úverovej zmluvy a čiastočné zamietnutie žaloby čo do úrokov.

4. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov II., III., IV, V. a VI. podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov uvedených v § 365 ods. 1 písm. b, d), f) a h) CSP. Žalobca sa nestotožnil so záverom súdu prvej inštancie, ktorý priznal úrok do dátumu cieľovej sumy a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobca požadoval úroky do zaplatenia. Právny vzťah medzi žalobcom a žalovanou vznikol na základe ustanovení obsiahnutých v zákone č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník, a to podľa § 497 a nasl. Obchodného zákonníka. Poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 3Obdo/67/2013 zo dňa 28.10.2014, podľa ktorého zaplatenie úrokov ako odplaty (ceny) za poskytnutie finančných prostriedkov je podstatnou časťou úverovej zmluvy a v prípade, ak dlžník neplní dohodnutý záväzok zo zmluvy, veriteľovi vzniká nárok na úrok z omeškania. Oba tieto inštitúty treba dôsledne odlišovať jednak ich podstatou, ako aj funkciami a na úrok z omeškania má veriteľ zákonný nárok.“ Zároveň žalobca poukázal aj na rozhodnutie Krajského súdu v Žiline sp.zn. 7Co/340/2011 zo dňa 13.03.2012 v obdobnej veci, podľa ktorého obsahom záväzku dlžníka je nielen vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky, ale aj úroky z úveru. Úroky sú tak odplatom za poskytnutie finančných prostriedkov na základe úverovej zmluvy a predstavujú cenu úveru, pričom dlžník je ich povinný platiť od poskytnutia finančných prostriedkov až do okamihu ich reálneho vrátenia. S postupom súdu prvej inštancie, ktorým určil neprijateľné zmluvné podmienky sa nestotožnil a trvá na skorších prednesoch v zmysle, že tak zmluva ako i obchodné podmienky k nej neobsahujú ustanovenia, ktoré by súd mal vyhodnotiť ako neprijateľné. Poukázal na to, že i odvolací súd sa stotožnil s jeho názorom, že v danom prípade nejde o spotrebiteľský úver, tzn. popri istine žalobca žiada len to, čo mu patrí, vrátane príslušenstva istiny. Zmluvné podmienky, ktoré súd prvej inštancie vo výroku rozsudku označil ako neprijateľné nemajú vplyv na nárok uplatnený v tomto konaní. Žalobca nežiada uhradiť žiadne poplatky za služby, ktoré nesúvisia s poskytnutým úverom alebo akékoľvek sankcie nad rámec zmluvných dojednaní. Z jeho pohľadu preto nie je daný dôvod, aby súd tieto zmluvné dojednania vo výroku rozsudku označil ako neprijateľné. Opakovane poukázal na iné rozhodnutie tamojšieho súdu - konanie bolo vedené pod sp. zn. 20C/72/2016 v spojení s konaním na Krajskom súde v Prešove vedenom pod sp.zn. 17Co/150/2018, v ktorých vystupovala na strane žalovanej taktiež žalovaná v tomto konaní a kde súd žiadne zo zmluvných dojednaní obdobnej zmluvy neoznačil ako neprijateľné. V záujme zachovania právnej istoty súd nemôže rozhodnúť v takmer totožných veciach odlišne. Uvedený postup tak vytvára stav právnej neistoty. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie v odseku 39. a 40 odôvodnenia rozsudku z jeho pohľadu absolútne nedostatočne zdôvodnil fakt, že opäť umožnil žalovanej splácať dlžnú sumu mesačnými splátkami po 50 eur. Podľa jeho názoru

podmienky stanovené v § 232 CSP nie sú v danom prípade splnené a nesúhlasí s tým, aby súd povolil žalovanej splácanie dlžnej sumy v splátkach vo výške 50 eur mesačne, pretože splátkou vo výške 50 eur mesačne by žalovaná len súdom priznanú istinu splácala viac ako 191 mesiacov (t.j. viac ako 15 rokov), a to bez súdom priznaného príslušenstva. Okrem vyššie uvedeného poukázal na správanie sa žalovanej od doby keď jej žalobca poskytol peňažné prostriedky k splácaniu dlhu. Žalovaná počas súdneho konania síce deklarovala snahu dlh zaplatiť, k žiadnemu ani len minimálnemu plneniu počas konania a to ani dodnes nedošlo. Spochybnil tiež nepriaznivé majetkové pomery žalovanej - žalovaná je vlastníčkou nehnuteľnosti, na ktorej rekonštrukciu použila žalobcom poskytnuté peňažné prostriedky. Žalovaná počas konania tvrdila, že je v rozvodovom konaní a tiež žiadala výživné na manželku. Súd prvej inštancie však v odseku 39 odôvodnenia rozsudku výslovne uvádza, že súd lustráciou zistil, že žiadne rozvodové konanie vedené nie je, ani konanie o výživnom. S poukazom na skutočnosť, že žalovaná nie je nemajetná, nie je rozvedená a má príjem z pracovného pomeru považoval závery súdu ohľadne aplikácie ust. § 257 CSP za nedôvodné. Okrem toho považuje výrok súdu o nepriznaní náhrady trov konania žalobcovi za nepreskúmateľný, nakoľko súd len všeobecne odkazuje na zlú situáciu žalovanej, avšak bez toho, aby uviedol, akými dôkazmi žalovaná preukázala ňou tvrdenú finančnú a sociálnu situáciu. Na základe vyššie uvedených skutočností žiadal, aby odvolací súd odvolaním napadnuté výroky rozsudku súdu prvej inštancie zmenil a zaviazal žalovanú k povinnosti zaplatiť žalobcovi 10.532,41 eura spolu úrokom vo výške 6,99% ročne zo sumy 10.752,41 eura od 28.11.2015 do 07.01.2016 vo výške 85,65 eura a zo sumy 10 532,41 eura od 08.01.2016 do zaplattenia, úroky z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 10 752,41 eura od 28.11.2015 do 07.01.2016 vo výške 61,20 eura a zo sumy 10 532,41 eura od 8.1.2016 do zaplattenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Zároveň žiadal priznať náhradu trov celého konania.

5. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie aj žalovaná. Namietala, že súd prvej inštancie síce pozitívne identifikoval spotrebiteľský charakter sporu, správne identifikoval neprijateľné zmluvné podmienky formulované v časti III., v časti IV. a v časti V. predmetného rozhodnutia, ale súčasne z nepochopiteľných dôvodov matematicky nepresne v rozsudku formuloval finančnú povinnosť zaplatiť 10.532,41 eura s prísl. Poukázala na to, že kým stavebná sporiteľňa trvá na úhrade dlhu z medziúveru, tak súčasne si z uhrádzaných finančných prostriedkov svojho klienta určených na úhradu dlhu z medziúveru svojvoľne preúčtováva finančné prostriedky klienta na sporivý účet klienta, čím sa dosiahne zámer stavebnej sporiteľne tvoriť si finančné zdroje klientov pre vlastné podnikanie a súčasne stavebná sporiteľňa zhoršuje finančné postavenie klienta v splácaní dlhu z medziúveru. Takto vzniká pri predčasnom zosplatnení pre klienta veľmi neprehľadný presun, teda manipulácia, s jeho nasparenými finančnými prostriedkami. Poukázala na to, že ak sa presne zanalyzuje to, aké všetky poplatky si stavebná sporiteľňa odpočíta v prospech seba ešte pred pripísaním klientom nasporenej čiastky na medziúverový účet, tak potom sú to vysoké čiastky na ľarchu klienta a neprimerane vysoké príjmy v prospech stavebnej sporiteľne. Namietala, že žalobca nepreukázal poskytnutie finančných prostriedkov žalovanej strane a súd preukázateľne podporil úžernícke konanie žalobcu. Uplatnený nárok žalobcu v celom rozsahu neuznáva čo do dôvodu a výšky, žiada žalobu v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodnú a žiada priznať bezdôvodné obohatenie a úžeru. Sudca priamo ignoroval aj vážnosť písomného vyhlásenia o vzájomných plneniach, ktoré od veriteľa aj jeho vymáhačov písomne žiadala viackrát, ale veriteľ ani jeho vymáhači jej žiadne potvrdenie o finančnom plnení žalovaného v prospech veriteľa ani žalobcu doteraz nevydali. Z výslovne číselného a matematického pohľadu je pritom úplne jedno, či je zmluva bezúročná a bezpoplatková alebo súd uzná neprijateľné zmluvné podmienky, výsledok je matematicky totožný, t.j. dlžný spotrebiteľ má vrátiť veriteľovi to, čo od neho reálne dostal. Navrhla súdu v tejto súvislosti vyžiadať si od žalobcu všetky dôkazy o tom, aké komplexné informácie mal žalobca o žalovanom k dispozícii pri zisťovaní a overovaní schopnosti žalovaného splácať služby poskytované prvotným dodávateľom/veriteľom. Súčasne naďalej odmieta platiť akékoľvek náhrady trov konania nemorálnej protistrane a obracia sa na súd v súlade s platným znením CSP podľa § 262 ods. 1 s použitím § 257 CSP so žiadosťou o zabezpečenie neprípustenia jej povinnosti platiť akékoľvek súdne trovy úžerníckej protistrane.

6. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovanej žalobca uviedol, že sa v plnom rozsahu pridrižiava svojho odvolania. Žalovaná vo svojom vyjadrení neuviedla žiadne nové skutočnosti, ku ktorým by sa nevyjadril už skôr.

7. Vo viacerých vyjadreniach k odvolaniu žalobcu žalovaná zopakovala svoje tvrdenia uvedené v jej odvolaní.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania boli podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru, že rozsudok je potrebné v časti potvrdiť a v časti zmeniť.

9. V prejednávanej veci pôvodne rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 9C/71/2016-249 zo dňa 15.11.2018 a to tak, že vo výroku I. zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 9.560 eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne od 03.12.2015 do zaplataenia s tým, že povolil žalovanej pravidelné splátky po 50 eur mesačne v poradí splácania istina, príslušenstvo a trovy konania splatných vždy do 25. dňa každého mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do úplného splatenia. Vo výroku II. žalobu v prevyšujúcej časti zamietol a výrokom III. priznal žalobcovi voči žalovanej právo na náhradu trov konania v rozsahu 81,54 %. Na základe podaných odvolaní žalobcu a žalovanej tunajší súd uznesením č.k. 22Co/75/2019-320 zo dňa 23.03.2021 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie opätovne rozhodol, voči ktorému podali opätovne odvolania obidve strany sporu.

10. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnymi skutkovými zisteniami a nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

11. K námietke nesprávneho právneho posúdenia § 365 ods. 1 písm. h) CSP odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak sice aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn.7 Cdo 7/2010).

12. Z doterajšieho dokazovania vyplýva, že na základe zmluvy o stavebnom sporení č. XXXXXXXX/XXXX zo dňa 25.02.2015 uzatvorenej na cieľovú sumu 10.000 eur a žiadosti o poskytnutie úveru uzatvoril žalobca so žalovanou úverovú zmluvu k č. účtu XXXXXXXX/XXXX a poskytol jej medziúver v zmysle Všeobecných obchodných podmienok pre stavebné sporenie FLEXIBIL v sume 10.000 eur, pri úrokovej sadzbe 6,99 %. Podľa čl. 1 bodu 3 tejto zmluvy sa klient zaviazal použiť finančné prostriedky medziúveru výhradne na niektorý z účelov uvedených v § 1 ods. 2 všeobecných obchodných podmienok pre stavebné sporenie FLEXIBIL, konkrétne na účel: rekonštrukcia nehnuteľnosti.

13. Uzatvorená Zmluva zo dňa 25.02.2015 je štandardnou formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko žalobca vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalovaná je spotrebiteľkou, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Zmluva má podobu formulára koncipovaného žalobcom. Z uvedeného je zjavné, že na predmetnú zmluvu je nutné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka). V tomto prípade sa nejedná sa o spotrebiteľský úver s poukazom na § 1 ods. 3 písm. d) zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy, preto nebolo možné preskúmať dôvody bezúročnosti a bezpoplatkovosti úveru.

14. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom priznal spoločne s istinou 10.532,41 eura aj úroky z dlžnej úverovej istiny vo výške 6,99 % ročne zo sumy 10.752,41 eura za obdobie po predčasnom zosplatení úveru (27.11.2015), t.j. od 28.11.2015 do 07.01.2016 vo výške 85,56 eura a zo sumy 10.532,41 eura od 08.01.2016 do 01.07.2024, t.j. do dátumu pridelenia cieľovej sumy (článok I. bod 2 a článok III. bod 3 Zmluvy) a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (žalobca si uplatnil úroky do zaplataenia).

15. Vo vzťahu k odvolacím námietkam strán sporu odvolací súd uvádza nasledovne. V danom prípade ide o spotrebiteľský spor, t.j. spor so slabšou stranou a súd je z úradnej povinnosti povinný skúmať, či boli dodržané všetky zákonné podmienky a náležitosti, tak ako stanovuje Občiansky zákonník v prípade spotrebiteľských zmlúv.

16. V súvislosti s riešením možného súbehu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania odvolací súd poukazuje na právne závery vyslovené v rozhodnutí Krajského súdu v Prešove pod sp.zn. 20CoCsp/10/2020 zo dňa 09.03.2020, keď v obdobnej veci odvolací súd predtým, než v predmetnej veci rozhodol, konanie prerušil podľa § 162 ods. 1 písm. c/ CSP a súdnemu dvoru EÚ predložil tam formulované otázky, o ktorých súdny dvor rozsudkom Súdneho dvora (Siedma komora z 10.06.2021 vo veci C-192/20) rozhodol tak, že: „A : S výhradou overení, ktoré prináleží vykonať vnútroštátnemu súdu, sa má smernica Rady 93/13/ EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách vykladať v tom zmysle, že nie je uplatniteľná na vnútroštátne ustanovenia, podľa ktorých spotrebiteľ, ktorý uzavrel s predajcom alebo dodávateľom zmluvu o úvere, nemôže byť povinný na základe ustanovení tejto zmluvy v prípade predčasného zosplatnenia úveru platiť predajcovi alebo dodávateľovi bežné úroky za obdobie od rozhodnutia o tomto zosplatnení až do skutočného splatenia požičanej sumy, pokiaľ zaplatenie úrokov z omeškania a iných zmluvných pokút splatných podľa uvedenej zmluvy umožňuje kompenzáciu skutočnej škody, ktorú predajca alebo dodávateľ utrpel.

V odôvodnení rozsudku Súdny dvor Európskej únie okrem iného uviedol:

Podľa vnútroštátneho súdu je cieľom týchto vnútroštátnych ustanovení zaručiť ochranu spotrebiteľa v rozsahu, v akom spotrebiteľ nemôže byť povinný v prípade predčasného zosplatnenia zmluvy o úvere, ktorú uzavrel s predajcom alebo dodávateľom, platiť bežné úroky, keďže platba úrokov z omeškania a prípadných pokút stanovených v tejto zmluve, ako aj prípadnej náhrady škody, pokrývajú škodu, ktorú tento predajca alebo dodávateľ skutočne utrpel.

V rozsahu, v akom sa vnútroštátny súd svojou prvou otázkou pýta, či článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 smernice 93/13 bránia uvedeným vnútroštátnym ustanoveniam, treba uviesť, že cieľom tejto smernice je podľa jej článku 1 ods. 1 aproximovať zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia členských štátov týkajúce sa nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom.

Okrem toho podľa článku 1 ods. 2 uvedenej smernice zmluvné podmienky, ktoré odrážajú záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia, nepodliehajú ustanoveniam tejto smernice.

V tejto súvislosti Súdny dvor mnohokrát spresnil, že ako vyplýva z trinásteho odôvodnenia smernice 93/13, vylúčenie z pôsobnosti tejto smernice stanovené v uvedenom článku 1 ods. 2 sa vzťahuje na ustanovenia vnútroštátneho práva, ktoré platia medzi zmluvnými stranami bez ohľadu na ich voľbu, a na ustanovenia, ktoré sa uplatnia automaticky, to znamená v prípade, ak medzi stranami nedošlo v tejto súvislosti k inej dohode. Toto vylúčenie je odôvodnené skutočnosťou, že možno legitímne predpokladať, že vnútroštátny zákonodarcia našiel rovnováhu medzi všetkými právami a povinnosťami zmluvných strán niektorých kategórií zmlúv, t. j. rovnováhu, ktorú mal normotvorca Únie výslovne v úmysle zachovať (rozsudok Banco Santander a Escobedo Cortés, bod 43, ako aj citovaná judikatúra).

Z ustálenej judikatúry Súdneho dvora v podstate vyplýva, že uvedená výnimka sa vzťahuje na iné záväzné zákonné alebo regulačné ustanovenia, než sú ustanovenia týkajúce sa kontroly nekalých podmienok, najmä na ustanovenia týkajúce sa rozsahu právomocí vnútroštátneho súdu posudzovať nekalú povahu zmluvnej podmienky (rozsudok Banco Santander a Escobedo Cortés, bod 44, ako aj citovaná judikatúra).

V prejednávanej veci po prvé z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že vnútroštátne ustanovenia, ktoré sú predmetom návrhu na začatie prejudiciálneho konania, majú zákonnú alebo regulačnú povahu a nie sú prevzaté do zmluvy dotknutej vo veci samej.

Po druhé vnútroštátny súd na jednej strane spresňuje, ako bolo uvedené v bode 28 tohto rozsudku, že podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa spotrebiteľ nemôže vopred vzdať práv, ktoré mu tento zákonník alebo osobitné ustanovenia priznávajú, takže tieto práva sú pre zmluvné strany záväzné bez ohľadu na to, čo si dohodli v predmetnej zmluve. Na druhej strane zo spisu, ktorý má Súdny dvor k dispozícii, vyplýva, že vnútroštátne ustanovenia uvedené v tomto návrhu na začatie prejudiciálneho konania sa netýkajú rozsahu právomocí vnútroštátneho súdu posúdiť nekalú povahu zmluvnej podmienky, a všeobecnejšie sa nezdá, že by sa vzťahovali na preskúmanie nekalých

podmienok. V dôsledku toho, s výhradou overení, ktoré musí vykonať vnútroštátny súd, sú tieto vnútroštátne ustanovenia vylúčené z pôsobnosti smernice 93/13.

Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania však tiež vyplýva, že zmluva o úvere, o ktorú ide vo veci samej, obsahuje podmienku, ktorá ukladá dotknutému spotrebiteľovi, aby v prípade predčasného zosplatenia tejto zmluvy zaplatil predajcovi alebo dodávateľovi tak úroky z omeškania, ako aj bežné úroky za obdobie od rozhodnutia o tomto zosplatení až do skutočného splatenia požičanej sumy. Takýto súbeh úrokov bol podľa spoločnosti Prima banka Slovensko povolený Súdny dvorom v rozsudku Banco Santander a Escobedo Cortés. Podľa tohto účastníka konania vo veci samej Súdny dvor v tomto rozsudku definoval účel bežných úrokov ako protihodnotu za použitie finančných prostriedkov až do ich splatenia. Keďže spotrebiteľ dané prostriedky takto použil, mal by z tohto dôvodu platiť aj bežné úroky. Za týchto podmienok má vnútroštátny súd pochybnosti o zlučiteľnosti vnútroštátnej právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktorá neumožňuje kumuláciu úrokov z omeškania a bežných úrokov, s uvedeným rozsudkom.

V tejto súvislosti treba pripomenúť, že vo veci, v ktorej bol vydaný uvedený rozsudok, sa vnútroštátny súd okrem iného pýtal na to, či ustanovenia smernice 93/13 bránia vnútroštátnej judikatúre, podľa ktorej dôsledok nekalej povahy jednostranne stanovenej podmienky zmluvy o úvere uzavretej so spotrebiteľom, ktorá stanovuje sadzbu úrokov z omeškania, spočíva v celkovom zrušení týchto úrokov, pričom bežné úroky stanovené v tejto zmluve naďalej plynú.

Súdny dvor v bode 75 rozsudku vo veci Banco Santander a Escobedo Cortés osobitne pripomenul, že smernica 93/13 nevyžaduje, aby vnútroštátny súd neuplatnil, okrem podmienky vyhlásenej za nekalú, podmienku, ktoré neboli kvalifikované ako nekalé.

Okrem toho Súdny dvor v bode 76 tohto rozsudku spresnil, že z tejto smernice nevyplýva, že neuplatnenie alebo zrušenie podmienky zmluvy o úvere stanovujúcej sadzbu úrokov z omeškania z dôvodu jej nekalej povahy by malo tiež viesť k neuplatneniu alebo zrušeniu podmienky tejto zmluvy stanovujúcej sadzbu bežných úrokov, a to o to viac, že tieto rozdielne podmienky musia byť jasne odlišné. Súdny dvor v tejto súvislosti uviedol, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nesplnenie povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností, a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku. V uvedenom bode Súdny dvor poznamenal, že bežné úroky majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej splatenia.

Súdny dvor toto riešenie založil na ciele sledovanom smernicou 93/13, ktorým je ochrana spotrebiteľa a nastolenie rovnováhy medzi zmluvnými stranami vylúčením uplatnenia podmienok považovaných za nekalé, pričom sa má v zásade zachovať platnosť iných podmienok predmetnej zmluvy (rozsudok Banco Santander a Escobedo Cortés, bod 75).

V dôsledku toho z rozsudku Banco Santander a Escobedo Cortés nevyplýva, na rozdiel od toho, čo zrejme naznačuje Prima banka Slovensko, že ustanovenia smernice 93/13 sa majú vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, ktorá neumožňuje predajcovi alebo dodávateľovi, ktorý uzavrel zmluvu o úvere so spotrebiteľom, požadovať v prípade predčasného zosplatenia tohto úveru a na základe ustanovení tejto zmluvy, aby boli okrem úrokov z omeškania zaplatené aj bežné úroky za obdobie od rozhodnutia o tomto zosplatení až do úplného splatenia požičanej sumy.“

17. So zreteľom na výsledky prejudiciálneho konania v danej veci odvolací súd sa v súlade s ust. § 393 ods. 3 CSP odkláňa od rozhodnutia č. 5 uverejneného v Zbierke stanovísk a rozhodnutí NS SR č. 1/2021, ktoré nezohľadňovalo výsledok prejudiciálneho konania v tejto veci a zotrváva na názore o právnej nemožnosti kumulácie úrokov s úrokmi z omeškania a to z týchto dôvodov:

18. Odvolací súd je presvedčený, že vzhľadom na výsledok prejudiciálneho konania v prejednávanej veci, má veriteľ podľa slovenského práva proti dlžníkovi (vrátane dlžníkov spotrebiteľov) právo na úroky z omeškania, ktorých výšku stanovuje vláda svojim nariadením podľa stavu ekonomiky.

19. Ak však veriteľovi vznikla škoda, ktorá je vyššia ako úroky z omeškania, veriteľ má právo aj na náhradu škody. Ak vznikla veriteľovi škoda, veriteľove právo na náhradu škody zákon neobmedzuje.

20. Jediným obmedzením je limit skutočnej škody. Zákon však prikazuje od škody odpočítať úroky z omeškania, ktoré plnia funkciu minimálnej paušálnej náhrady škody, no vlastnosť paušálu (úrokov z omeškania) je tolerovaná tým, že inštitút úrokov z omeškania súčasne plní aj funkciu sankcie.

21. Veriteľ má možnosť využiť aj ďalšie sankcie, akou je napríklad zmluvná pokuta, no ak všetky sankcie dosiahnu výšku samotnej istiny pohľadávky, tak následne má veriteľ už len právo na úroky z omeškania.

22. Zákonná úprava teda priznáva veriteľom úplné odškodnenie za ujmu, ktorá im vznikla tým, že spotrebiteľ porušil zmluvu. Zákonná úprava reguluje takýto režim voči všetkým veriteľom peňažných pohľadávok, napríklad zo zmlúv o dielo, zmlúv o nájme a rovnako aj zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere a iných. Občiansky zákonník pri úrokoch z omeškania nijako nezvýhodňuje banky a iných obchodníkov s úvermi oproti iným majiteľom peňažných pohľadávok.

23. Odvolací súd poznamenáva, že práva veriteľa na úroky z omeškania veriteľovi patria zo zákona, a teda aj v prípade, ak by neboli dohodnuté. Zákon teda garantuje pri omeškaní spotrebiteľa veriteľovi úplnú náhradu škody, no súčasne v spotrebiteľských veciach zakazuje zmluvou zhoršenie právneho postavenia spotrebiteľov.

24. Zákon zakazuje, aby sa zmluvou zhoršilo postavenie spotrebiteľa oproti právnomu stavu podľa Občianskeho zákonníka (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

25. Nemali by byť pochybnosti o tom, že popri zákonom stanovenom sankčnom mechanizme, ktorý predpokladá úplné odškodnenie ujmy veriteľa, je ďalšia záťaž, a to zmluvnými úrokmi (kumulácia úrokov) záťažou už nad rámec zákona a zhoršuje postavenie spotrebiteľa oproti zákonnému stavu, čo je zakázané v § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

26. Ak by sa nebral zreteľ na slovenskú právnu úpravu a vychádzalo by sa len z povinnosti platiť úroky popri úrokoch z omeškania, nastáva z pohľadu platného práva pre spotrebiteľa krajne nespravodlivá situácia. Veriteľ by totiž po tom, ako jednostranne vyvolal default, mal zachované nielen všetky práva zo zmluvy vrátane úrokov, ale by si mohol pripočítať k úrokom aj úroky z omeškania, iné sankcie a tiež príležitosť na náhradu škody. Na druhej strane by spotrebiteľ nemal zo zmluvných benefitov zachovanú žiadnu výhodu.

27. Pomer zachovaných príležitostí zo zmluvy by teda po defaulte bol 100:0 v neprospech spotrebiteľa a veriteľ k svojim „100“ by mal plus výhody plynúce zo zákonného sankčného a reparačného mechanizmu.

28. Každý veriteľ pohľadávky, ktorá má vlastnosť, že je finančná, má voči spotrebiteľovi po vzniku omeškania právo na úroky z omeškania, ktoré zákon limituje. Nie teda právo na úroky, ktoré sú cenou za poskytnutie peňazí za ich užívanie počas zmluvou aprobovaného obdobia a to je obdobie do splatnosti.

29. Kým do splatnosti ide o stav v súlade so zmluvou a ktorému zodpovedajú zmluvné úroky, tak stav omeškania po splatnosti je stavom porušenia práva spojený s nárokmi z porušenia práva, najmä so sankciami a reparáciou škody.

30. Slovenská právna úprava, teda ad. 1 neupravuje úroky za užívanie peňazí poskytnutých spotrebiteľovi po splatnosti, ale len úroky z omeškania plus iné sankcie plus náhrada škody a ad. 2. zakazuje zmluvou zhoršenie zákonom regulovaného stavu pod ad. 1 (§ 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

31. Navyše rozsudkom Súdneho dvora EÚ vo veci C-192/20 boli vyvrátené aj argumenty Banky o výklade rozsudku Súdneho dvora EÚ v spojených veciach C-96/16 a C-94/17 (že úroky patria až do vrátenia peňazí) v jej prospech.

32. Podľa § 519 Občianskeho zákonníka, právo veriteľa na náhradu škody spôsobenej omeškaním dlžníka nie je dotknuté; pri omeškaní s plnením peňažného dlhu možno však náhradu škody požadovať, len pokiaľ nie je krytá úrokmi z omeškania alebo poplatkom z omeškania.

33. Na úvod v bode 27 Súdny dvor upresnil, že z návrhu na začatie prejudiciálneho konania na jednej strane vyplýva, že podľa § 519 Občianskeho zákonníka má veriteľ v prípade omeškania so splácaním peňažného dlhu nárok na náhradu škody, ktorá z toho vyplýva, pokiaľ táto škoda nie je pokrytá úrokmi z omeškania, ktorých výška je v súvislosti so zmluvami o spotrebiteľskom úvere podľa § 3a nariadenia vlády č. 87/1995 obmedzená.

34. Zhrňujúc uvedené výsledok prejudiciálneho konania vo veci C-192/20 je potrebné vykladať vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ tak, že pokiaľ právna úprava v ustanovení § 519 Občianskeho zákonníka umožňuje veriteľovi požadovať náhradu škody, tak v zásade po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľ nemá právo na dohodnutý úrok z istiny. Inak povedané, po defaulte úveru zo strany veriteľa kumulácia dohodnutého úroku s úrokom z omeškania podľa § 517 Občianskeho zákonníka je vylúčená.

35. Z týchto dôvodov odvolací súd úrok z úveru po zosplatnení vo výške 6,99 % ročne zo sumy 10.752,41 eur od 28.11.2015 do 07.01.2016 vo výške 85,56 eur a zo sumy 10.532,41 eur od 08.01.2016 do 01.07.2024 žalobcovi nepriznal.

36. Vo vzťahu k námietkam žalobcu ohľadne určenia neprijateľných zmluvných podmienok vo výrokoch III., IV. a V. rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd poukazuje na bod 31. odôvodnenia predchádzajúceho zrušujúceho uznesenia č.k. 22Co/75/2019-320, v ktorom uviedol, že predmetné zmluvné podmienky boli judikované už viacerými rozhodnutiami súdov SR ako neprijateľné.

37. Odvolací súd konštatuje, že žaloby upravené v ust. § 137 písm. c/ a d/ CSP nevylučujú žalobný návrh o neprijateľnosti zmluvnej podmienky v individuálnom spotrebiteľskom vzťahu v zmysle ust. § 298 CSP.

38. K naliehavému právnomu záujmu žalobcu na určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok odvolací súd konštatuje, že: „žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) C. s. p. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem“ (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, sp. zn. 6 Cdo 27/2018).

39. Aj zo znenia ust. § 298 CSP vyplýva, že súd môže v rozsudku v spotrebiteľskom spore aj bez návrhu určiť, že zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Uvedené zákonné ustanovenie teda umožňuje, aby sa spotrebiteľ aj v individuálnom spotrebiteľskom spore domáhal určenia neprijateľnosti zmluvnej podmienky bez súčasne uplatneného nároku na plnenie z neprijateľného zmluvného dojednanja.

40. Okrem iného zo samotného zák. ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva právny záujem žalobcu ako spotrebiteľa na určenie neplatnosti neprijateľnej zmluvnej podmienky, ktorá spôsobuje nerovnováhu v postavení účastníkov tohto konania a predmetnej spotrebiteľskej zmluvy.

41. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenia zmluvnej podmienky za neprijateľnú.

42. Spotrebiteľ má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách aj v zmysle ust. § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z. z., z čoho taktiež naliehavý právny záujem na požadovanom určení vyplýva. V poznámke k tomuto ustanoveniu je daný odkaz na ust. § 52 - § 54 OZ. Jedným z prostriedkov súdnej ochrany je i žaloba na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Ust. § 3 ods. 5 veta prvá zákona č. 250/2007 Z.z. priamo umožňuje spotrebiteľovi proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa domáhať sa ochrany svojho práva proti porušiteľovi na súde. S určením určitej zmluvnej podmienky za neprijateľnú je spojený významný právny následok spočívajúci v tom, že dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi, čo vyplýva z ust. § 53a Občianskeho zákonníka. Zákon č. 250/2007 Z.z., ako aj Občiansky zákonník umožňujú spotrebiteľovi aj formou žaloby na určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky domáhať sa ochrany svojich práv v súdnom konaní bez potreby preukazovania naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, nakoľko tento vyplýval z uvedených právnych predpisov.

43. Podľa § 232 ods. 3 a 4 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu. Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

44. Žalobca ďalej namietal nesprávny a nedostatočný záver súdu prvej inštancie o umožnení žalovanej splácať dlžnú sumu splátkami vo výške 50 eur. Odvolací súd opätovne preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti a rovnako ako vo svojom zrušujúcom uznesení zo dňa 23.03.2021, v bode 41. odôvodnenia, aj tentoraz po opätovnom preskúmaní záverov súdu prvej inštancie ohľadne majetkových pomerov žalovanej, dospel k záveru o dôvodnosti priznania výhody splátok žalovanej vo výške 50 eur. Súd prvej inštancie opätovne správne prihliadol na pomer výšky priznaného plnenia (10.532,41 eura) a platobnej schopnosti žalovanej (príjem z pracovného pomeru 549 eur), ktoré žalovaná uviedla a preukázala listinnými dôkazmi a ktoré súd prvej inštancie rozpísal v bode 39. odôvodnenia napadnutého rozsudku. Na druhej strane povolenie splátok vo výške 50 eur na uhradenie prisúdenej čiastky nespôsobí žalobcovi ako finančnej inštitúcii ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti. Zvýšenie výšky splátky nad sumu 50 eur by bolo vzhľadom na sociálnu situáciu žalovanej zase príliš ťaživé. V prípade, že žalovaná svoj dlh nebude plniť spôsobom určeným rozsudkom, omeškanie jednej zo splátok bude mať za následok zročnosť celého dlhu. To dáva určitú istotu pre žalobcu, že hrozba bude dostatočnou motiváciou pre žalovanú, aby svoju povinnosť uloženú rozhodnutím súdu plnila riadne a včas. Plynutie času nemá na postavenie žalobcu negatívny dopad, keďže mu patrí nárok na úroky z omeškania z dlžnej sumy až do času úplného splnenia dlhu.

45. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil rozsudok vo výroku I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 10.532,41 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10.752,41 eura od 28.11.2015 do 07.01.2016 a zo sumy 10.532,41 eura od 08.01.2016 do zaplatenia s tým, že povoľuje žalovanej pravidelné splátky po 50 eur mesačne v poradí splácania istina a príslušenstvo splatných vždy do 25. dňa každého mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku až do úplného splatenia s tým, že nezaplatením čo i len jednej mesačnej splátky sa stáva splatným celý dlh a v prevyšujúcej časti v zmysle § 388 rozsudok vo výroku I. zmenil tak, že žalobu zamietol. Zároveň odvolací súd podľa § 387 ods. 1 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch II. o zamietnutí žaloby v prevyšujúcej časti a výrokoch III. IV. a V. o určení neprijateľných zmluvných podmienok.

46. Podľa § 257 CSP výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

47. Zákon upravuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania, a to v podobe ust. § 257 CSP. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa.

48. Aplikácia citovaného ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti neprizná. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa treba prihliadať na osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery strán sporu, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa. Prípadné nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich kritérií je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči subjektom konania a aby neodporovalo dobrým mravom.

49. Odvolací súd preskúmal a opätovne zvážil všetky okolnosti prejednávanej veci a dospel k záveru, že súd prvej inštancie postupoval správne, keď pri rozhodovaní o trovách konania použil ust. § 257

CSP. Zistený skutkový stav vyplývajúci z obsahu spisu totiž umožňuje právny záver o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa pre aplikáciu výnimočného ust. § 257 CSP. Odvolací súd konštatuje, že už len tým, ak v spotrebiteľskom spore boli určené neprijateľné zmluvné podmienky žalobcu, predstavuje to dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý je dôvodné náhradu trov konania nepriznať. Zároveň aplikačná prax nepriaznivú sociálnu situáciu strany sporu považuje za relevantnú na účely aplikácie § 257 CSP. Ani predmetnú vec nemožno vylúčiť z aplikácie uvedeného zmierňujúceho ustanovenia. Súd prvej inštancie mal u žalovanej preukázané slabšie príjmové pomery. Uloženie povinnosti nahradiť žalovanej trovy konania by mohlo negatívnym spôsobom ovplyvniť sociálnu a finančnú sféru žalovanej a ohroziť jej schopnosť uspokojovať jeho základné životné potreby.

50. Podľa § 396 ods. 2 CSP, ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie. Odvolací súd vzhľadom na existenciu okolnosti, odôvodňujúcej záver o uplatnení moderačného práva súdu podľa ust. § 257 CSP rozhodol tak, že stranám sporu náhradu trov celého konania nepriznal.

51. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).